

Barne- og familiedepartementet

Hørings svar på endringer i trossamfunnsloven

Dere skriver

“Departementet legger i høringsnotatet fram forslag om at tros- og livssynssamfunn som motarbeider den demokratiske styreform, kan nektes tilskudd og registrering etter trossamfunnsloven.”

Dette støttes av Norsk vegansamfunn.

Videre skriver dere at

“Videre legger departementet fram forslag om endringer i trossamfunnsloven knyttet til punktet om minst 40 prosent representasjon av hvert kjønn i de administrative organene.”

Norsk vegansamfunn stiller seg skeptisk til dette forslaget da det vil være restriktivt for små nyopprettede livssynssamfunn som generelt strever med å verve frivillige styremedlemmer før statsstøtte er innvilget. Skulle et livssynssamfunn bestå av 3 styremedlemmer ville det være umulig å tilfredsstille et absolutt krav om 40% representasjon fra hvert kjønn (dette problemet er poengtert i modell 2, men ikke modell 1). Av modellene som er presentert mener vi at modell 1 er den beste.

Videre skriver dere at

“Departementet ber om innspill på virkningene av et krav om henholdsvis 100, 300 og 500 medlemmer i et tros- eller livssynssamfunn for å kunne få tilskudd. I dag er det et krav om 50 medlemmer.”

Dette blir igjen veldig vanskelig for nyopprettede livssynssamfunn som søker om registrering for å bli tros- eller livssynssamfunn og dermed ikke har statsstøtte enda til å etablere en større

Postadresse/Kontoradresse

Norsk vegansamfunn c/o Steffen Tretvoll Althand
Thorstein Treholts veg 59
2760 BRANDBU

Telefon

915 28 857
Org.nr.
925 797 650

Epost

kontakt@vegansamfunnet.no
Nettside
vegansamfunnet.no

medlemsmasse. Et slikt krav vil kreve mye frivillighet som vi mener er urimelig og vil begrense livssynsfriheten.

Videre skriver dere at

“Et livssynsåpent samfunn trenger møteplasser og arenaer som legger til rette for god dialog og samarbeid mellom tros- og livssynssamfunnene og ulike myndigheter. Departementet ber derfor også om innspill til hvordan dette samarbeidet og dialogen kan styrkes.”

Det er et reelt problem at det er så vanskelig å registrere nye livssynssamfunn. Dette begrenser i realiteten livssynsfriheten og setter mange utenfor de møteplassene og arenaene livssynssamfunn tilbyr.

De tros- og livssynssamfunnene som ikke får offentlig støtte, faller også utenfor det offentliges kontroll og vil derfor ha mindre dialog og samarbeid med myndighetene. En lav terskel for offentlig finansiering er viktig, nettopp for å inkludere og beskytte de svakeste og mest sårbare.

At bare tre livssynssamfunn (per dags dato) har blitt registrert som livssynssamfunn jf. trossamfunnsloven vitner til en urimelig skjevfordeling når det eksisterer flere hundre trossamfunn. Fordelingen burde, om noe, være motsatt med tanke på hvor mange som kategoriserer seg selv som sekulære, heller enn religiøse.

Innspill til Høringsnotatet

Dere refererer til følgende fra Hurdalsplattformen

“Samarbeide med tros- og livssynssamfunn om å styrkje integreringa, betre likestillinga og auke kunnskapen om norsk lov i livssynsfeltet.”

Vi støtter dette, men føler ikke at dette har blitt anvendt for vår søknad om registrering. Vi ønsker å benytte anledningen til å oppfordre departementet til å følge opp Hurdalsplattformen ved å øke kunnskapen om vårt livssyn for å kunne bedre likestillingen.

Tro og livssyn er i stadig endring. Når dere skriver at

“Departementet ber derfor også om innspill til hvordan dette samarbeidet og dialogen kan styrkes.”

ønsker vi å gi innspill på at departementet bør aktivt oppsøke kunnskap i vurderingen av et nyopprettet tros- eller livssynssamfunn, slik at departementet kan ha best mulig grunnlag for å ta en avgjørelse på om samfunnet skal registreres. Vi foreslår at dette gjøres i fysiske møter med representanter for livssynet (eventuelt fra livssynssamfunnet) for å oppklare eventuelle uklarheter som skulle være til hinder for registrering.

Videre skriver dere at

“Det er videre tatt inn i høringsnotatet at departementet vil se nærmere på hvordan statsforvalterne ivaretar ansvaret for tilskuddsforvaltningen og tilsynet med tros- og livssynssamfunnene.”

hvor vi ønsker å melde at Statsforvalteren i Agder har utøvd oppsiktsvekkende mangelfull saksbehandling tilknyttet våre to søknader fra 2021 og 2022 (se vedlegg). Begge disse søknadene ble avslått med særdeles svak begrunnelse (se vedlegg). Videre har Forvaltningsloven § 11a blitt brutt og man kan også fremme et argument for at Forvaltningsloven § 17 ikke har blitt overholdt. For en komplett oversikt over denne søknadsprosessen henviser vi til vår [nettside](#) hvor vi har lagt ut all dokumentasjon.

Dere skriver at

“Staten skal opptre nøytralt og upartisk overfor ulike religioner og livssyn. En tro eller et livssyn må ha et visst minimum av overbevisning, alvor, sammenheng og viktighet for at den skal anses som en religion eller et livssyn med krav på beskyttelse. Ut over dette innebærer statens nøytralitetsplikt at staten ikke kan ta stilling til legitimiteten av slike overbevisninger eller måten overbevisningen uttrykkes på.”

Som vi argumenterer for i klagen på avslaget til SFAG (se vedlegg) på vår søknad for 2022, later det til at BFD er farget av [Senterpartiets negative holdning til Norsk vegansamfunn](#). Vi ber om at departementet retter opp i denne motsetningen.

Dere skriver at

“Departementet legger til grunn at tilskuddssaker etter trossamfunnsloven i utgangspunktet faller innenfor området til EMK art. 9. For at et forhold skal reise spørsmål om diskriminering, må fire kumulative vilkår være oppfylt. Inngangsvilkåret er at forskjellsbehandlingen må gjelde en rettighet som er omhandlet i konvensjonen, eksempelvis artikkel 9 om religionsfrihet. For det andre må forskjellsbehandlingen skje på grunnlag av «kjønn, rase, farge, språk, religion, politisk eller annen oppfatning, nasjonal eller sosial opprinnelse, tilknytning til en nasjonal minoritet, eiendom, fødsel eller annen status». For det tredje må det foreligge en forskjellsbehandling av rettssubjekter i sammenlignbare situasjoner. For det fjerde følger det av EMDs praksis at det er et vilkår for at en eventuell forskjellsbehandling skal utgjøre diskriminering i strid med artikkel 14, at den ikke bygger på en objektiv og rimelig begrunnelse, det vil si at den ikke har et legitimt formål eller tiltaket fremstår som uforholdsmessig.”

Alle disse forholdene er oppfylt i vårt tilfelle: Forskjellsbehandlingen gjelder livssynsfrihet, den skjer på grunnlag av livssyn, det er ingen grunn til at f.eks. Humanistene skal få tilskudd, men ikke NVS, og det eksisterer ikke et legitimt formål for å avslå NVS sin registreringssøknad. Vi ber om at BFD tar dette til etterretning.

Det er her passende å sitere Ståsett-utvalget sin forståelse av “Det livssynsåpne samfunn” i sin utredning NOU 2013:1 som hørings notatet siterer

“Utredningen har fått tittelen Det livssynsåpne samfunn. Med det ønsker vi å framheve to sentrale intensjoner. For det første at samfunnet bør gi rikelig rom for tros- og livssynsutfoldelse, i all dets engasjement og synlighet, på ulike arenaer, individuelt og kollektivt. Her kan «livssynsåpent» signalisere en politikk der myndighetene aktivt verdsetter og legger til rette for borgernes tro og livssyn.

For det andre vil «livssynsåpent» betegne åpenhet for borgernes ulike livssyn, religiøse så vel som sekulære, og majoritetens så vel som minoritetenes livssyn. I denne forstand er det livssynsåpne samfunn preget av at myndighetene fører en politikk der de ulike tros- og livssynsgruppene, og også de som står utenfor disse gruppene, blir behandlet som likeverdige.

Samlet sett peker dette på et livssynsåpent samfunn, preget av romslighet og likeverd.”

I tråd med dette ber vi departementet bli mer åpen for vårt livssyn og behandle vår klage på avslag (se vedlegg) om registrering med behørig respekt.

Angående “8. Andre lov- og forskriftsendringer”, vil vi foreslå en modell hvor tilskudd beregnes basert på forholdet mellom det totale tilskuddet som gis til tros- og livssynssamfunn (DNK inkludert) og antall medlemmer i det gitte tros- eller livssynssamfunnet. Videre kan problemer med dobbeltmedlemskap enkelt løses ved at det opprettes et nasjonalt register over medlemskap i tros- og livssynssamfunn hvor f.eks. BankID må benyttes. Borgere kunne her enkelt melde seg inn/ut av tros- og livssynssamfunn (slik det i dag kan gjøres for DNK). Tros- og livssynssamfunn kunne meldt fra om de ønsker behandling av innmeldingen eller om innmelding er automatisk. Dette hadde da forenklet prosessen med inn- og utmelding, og gjort det lettere for borgere å få innsyn i hvor de er registrert (i dag må borgere ringe Brønnøysundregistrene på telefon for å få innsikt i dette). Forslaget bygger opp under Grunnloven § 16 om at “Alle trus- og livssynssamfunn skal bli stødde på lik line.” Vi ser i utgangspunktet ingen grunn til at det ikke skal være absolutt nøyaktighet i den økonomiske likebehandlingen av Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn.

Med hilsen

Steffen T. Althand

Styreleder
Norsk vegansamfunn

3 vedlegg